

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

18.11.2025

м. Київ

№ 1514

Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику»

Відповідно до абзацу п'ятнадцятого пункту 10 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами), підпункту 13 пункту 4 та пункту 8 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630 (зі змінами), з метою розвитку умінь інтегрувати ключові компетентності в освітню практику за допомогою інноваційного інструменту Scaffold

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Типову програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику» (далі – Типова програма), що додається.

2. Директорату шкільної освіти (Кільдерова Інна) забезпечити оприлюднення Типової програми на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Кузьмичову Надію.

Міністр

Оксен ЛІСОВИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти

і науки України

18.11.2025 № 1544

ТИПОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти на тему
«SCAFFOLD: ЯК ІНТЕГРУВАТИ КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ
В ОСВІТНЮ ПРАКТИКУ»

Розробники: учасники робочої групи відповідно до наказу державної установи «Український інститут розвитку освіти» від 24.07.2025 № 138-аг.

Рецензенти:

Куриш Н. К., кандидат педагогічних наук, в. о. директора Комунального закладу «Інститут післядипломної педагогічної освіти Чернівецької області»;

Штегельський В. Л., учитель історії приватної організації «Заклад загальної середньої освіти І–ІІІ ступеня ліцей «Едюкейтер».

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність типової програми. У сучасному світі освіта виходить за межі засвоєння знань — вона має розвивати в учнів здатність до критичного мислення, ефективної співпраці та адаптації до нових викликів (загальний контекст). Що стосується локального контексту, а саме значних освітніх втрат, спричинених кризовими обставинами, важливо забезпечити гнучкість у викладанні. Відповіддю на виклики загального та локального контекстів є впровадження компетентнісного навчання в освітню практику, для реалізації якого створено новий інструмент.

Scaffold¹ — це набір зі 102 карток, що допомагають освітянам розробляти компетентнісно орієнтовані освітні компоненти: від визначення результатів навчання до підбору змісту та способів оцінювання. Картки структурують процес проектування, надаючи підказки щодо інтеграції таких європейських рамок компетентностей, як EntreComp (Європейська рамка підприємницьких компетенцій), DigComp (Європейська рамка цифрової компетентності), LifeComp (Європейська рамка особистісної, соціальної та навчальної ключової компетентності) та GreenComp (Європейська рамка компетентностей для сталого розвитку). Завдяки цьому інструмент стає зручним у використанні для вчителів і ширшого кола освітян, які орієнтовані на розвиток необхідних життєвих умінь учнів.

¹ Scaffold було створено спільно Європейським фондом освіти (ETF) та Об'єднаним дослідницьким центром Європейської комісії (JRC) у співпраці з Генеральним директором Єврокомісії з питань зайнятості, соціальних питань та інклюзії.

Типова програма «Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику» пропонує структурований, адаптивний підхід до планування освітнього процесу, ураховуючи пріоритети Нової української школи; спонукає освітян досліджувати роль ключових компетентностей у сучасній освіті та зрозуміти їхній вплив на методику викладання; сприяє професійному співробітництву педагогів, допомагаючи їм обмінюватися досвідом і вдосконалювати свої методики навчання, зокрема щодо проєктування інтегрованих курсів та інших освітніх компонентів; допомагає адаптувати навчальні програми до потреб учнів.

Учасники навчаються застосовувати картки Scaffold для створення уроків, навчальних діяльностей, модулів, проєктів і курсів, орієнтованих на розвиток компетентностей. Навчання за Програмою передбачає тренінги, інтерактивні дискусії та практичні вправи, що допоможуть освітянам набутися досвіду в проєктуванні різних освітніх компонентів.

Під час проведення тренінгу використовується діяльнісний підхід у навчанні, який реалізується через активні й інтерактивні форми і методи; проблемно-пошукова організація змісту навчання – через створення проблемних ситуацій; індивідуалізація і диференціація в ході тренінгу реалізується через вибір слухачами способів представлення своїх розробок, групову роботу тощо.

Мотивація та розвиток творчого потенціалу педагогічних працівників досягаються завдяки їхній активній участі у вирішенні практичних завдань, як індивідуально, так і в малих групах, а також через надання конструктивного зворотного зв'язку на роботи колег. Це створює динамічне навчальне середовище, що стимулює інноваційне мислення. Ефективність тренінгу визначається його ключовою перевагою: він дозволяє забезпечити індивідуальну спрямованість підготовки слухачів. Така персоналізована підготовка максимально адаптує отримані знання та навички до потреб їхньої конкретної діяльності, що значно підвищує кінцевий результат навчання.

Цільова група: педагогічні працівники та керівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації програми.

Використання карток Scaffold є невід'ємною частиною методичної підтримки реалізації Програми. До викладання за програмою мають бути залучені тренери, які пройшли попередню підготовку з питань використання інструменту Scaffold.

У процесі навчання слухачі поступово знайомляться з матеріалами модулів, виконують практичні завдання та складають короткі тести, що допомагає впевнитися у розумінні змісту та здатності застосувати його на практиці. Завершальним елементом навчання є індивідуальний навчальний проєкт, підготовка якого відбувається із супроводом тренера або викладача та за можливості – з обміном відгуками в групі. Також передбачене взаємооцінювання

проектів, яке сприяє розвитку вміння давати конструктивний зворотний зв'язок і вчитися одне в одного.

Якщо навчання реалізується через онлайн-платформу, усі ці види діяльності виконуються та фіксуються безпосередньо на платформі. Свідчення їх виконання може бути враховане суб'єктом підвищення кваліфікації під час видачі відповідного документа.

Для успішної реалізації Програми передбачається участь у більшості очних або онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 75 %), виконання тестових завдань із результатом від 70 %, підготовка та подання плану індивідуального навчального проєкту, а також надання відгуку принаймні на одну роботу колег. Такий підхід спрямований на поєднання самостійного опрацювання матеріалу з підтримкою спільноти та можливістю практично застосувати отримані знання.

Форми підвищення кваліфікації: інституційна (очна, заочна, дистанційна), дуальна, на робочому місці. Форму підвищення кваліфікації визначає суб'єкт підвищення кваліфікації.

Освітній процес за Програмою передбачає поєднання синхронних інтерактивних занять (очно або дистанційно) та індивідуальної роботи учасників, зокрема з використанням онлайн-платформ.

Інтерактивні заняття (не менше 4 зустрічей) об'єднують лекційне представлення матеріалу та його практичне застосування і можуть проводитися в очному або онлайн-форматі через:

- семінари / вебінари та онлайн-лекції на платформі Zoom;
- віртуальні практичні заняття (вправи та розбір кейсів у реальному часі, колективна робота над виконанням завдань);
- групові тематичні дискусії з використанням інтерактивних інструментів (чат, опитування, спільні онлайн-документи);
- взаємодію в онлайн-форматі (з використанням інтерактивних інструментів, таких як Google Docs, Miro, Mentimeter або Padlet);
- очні заняття в навчальній аудиторії.

Індивідуальна робота слухачів передбачає виконання практичних завдань, вправ та тестів, спрямованих на закріплення матеріалу та перенесення його в практичну площину. Завдання можуть виконуватися з використанням онлайн-або офлайн-інструментів, що забезпечують можливість самостійного темпу роботи, рефлексії та отримання зворотного зв'язку.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток умінь інтегрувати ключові компетентності в освітню практику за допомогою карток Scaffold.

Завдання підвищення кваліфікації:

- ознайомити з ключовими компетентностями та європейськими рамками;
- проаналізувати потенціал освітніх галузей щодо формування ключових компетентностей;
- ознайомити з інструментом Scaffold для планування освітніх компонентів;

розвинути вміння щодо розроблення компетентнісних завдань та оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти за допомогою інструменту Scaffold;

розробити приклади навчальної діяльності з інтеграцією ключових компетентностей.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225): предметно-методична компетентність (А2); прогностична компетентність (Г1); інформаційно-цифрова компетентність (А3); оцінювально-аналітична компетентність (Г3).

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння та навички щодо:

опанування основних європейських рамок компетентностей (EntreComp, DigComp, LifeComp і GreenComp);

сутності понять «ключові компетентності», «компетентнісний підхід»;

ролі ключових компетентностей в освіті;

співвідношення переліку європейських та українських ключових компетентностей; результатів навчання та ключових компетентностей;

дослідження рамок компетентностей;

розвитку ключових компетентностей учнів на основі інтегрованого підходу;

прикладів дескрипторів ключових компетентностей в освітніх галузях та їх співвідношення з конкретними видами діяльності;

використання інструменту Scaffold для проектування навчальної діяльності;

розроблення компетентнісних завдань за допомогою інструменту Scaffold;

оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти відповідно до критеріїв та надання зворотного зв'язку.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Система та критерії оцінювання результатів навчання визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації і мають базуватися на компетентнісному підході.

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: за результатами виконання Програми суб'єкт підвищення кваліфікації визначає вид документа (свідectво, сертифікат тощо), що буде виданий слухачам.

Технічний опис, дизайн, спосіб виготовлення, порядок видачі та облік виданих документів мають відповідати вимогам постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (з урахуванням змін).

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Організаційне заняття	-	1	1	-	2
МОДУЛЬ 1. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ					
Тема 1.1. Поняття ключових компетентностей. Сутність компетентнісного підходу	1	1	1	1	4
Тема 1.2. Європейські та українські ключові компетентності	1	1	1	1	4
Разом за модулем 1	2	2	2	2	8
МОДУЛЬ 2. РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ					
Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей	2	-	1	1	4
Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес	1	1	1	1	4
Разом за модулем 2	3	1	2	2	8
МОДУЛЬ 3. КАРТКИ SCAFFOLD					
Тема 3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold	1	1	1	1	4
Тема 3.2. Проектування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold	-	2	2	1	5
Разом за модулем 3	1	3	3	2	9
ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ	1	1	1	-	3
Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання Scaffold в освітній практиці	1	1	1	-	3
Усього	7	8	9	6	30

Опрацювання навчальних матеріалів, виконання контрольних заходів та розроблення плану індивідуального навчального проєкту здійснюється в межах годин самостійної роботи слухачів.

Контрольні заходи за кожною темою реалізуються тренером або викладачем через консультування слухачів, надання коментарів та корегування роботи під час створення плану індивідуального навчального проєкту, аналіз відгуків на роботи колег, аналіз результатів тестування тощо.

3. ЗМІСТ ТИПОВОЇ ПРОГРАМИ

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАНЯТТЯ

Огляд курсу, правила та вимоги участі в навчанні. Огляд розкладу навчальних занять. Представлення учасників. Погодження правил роботи групи.

МОДУЛЬ 1.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1.1. Поняття ключових компетентностей. Сутність компетентнісного підходу

Зміст і структура ключових компетентностей у європейському та українському освітньому контекстах. Сутність компетентнісного підходу. Ключові компетентності в нормативних документах. Інтегровані результати навчання.

Тема 1.2. Європейські та українські ключові компетентності

Порівняння переліків європейських та українських ключових компетентностей. Зв'язок компетентностей із результатами навчання. Ключові компетентності в навчальних кейсах однієї чи кількох предметних галузей.

МОДУЛЬ 2.

РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей

Ознайомлення із чотирма європейськими рамками компетентностей: EntreComp (підприємницька компетентність), DigComp (цифрова компетентність), LifeComp (особистісна, соціальна компетентність та уміння вчитися) і GreenComp (компетентності сталого розвитку). Аналіз структури, цілей та компонентів кожної рамки.

Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес

Самооцінювання учасниками власних компетентностей за однією чи кількома рамками. Визначення взаємозв'язків між окремими компетентностями в межах однієї або кількох рамок, практичне осмислення їх потенціалу для інтеграції в освітній процес однієї чи кількох предметних галузей.

МОДУЛЬ 3.

КАРТКИ SCAFFOLD

Тема 3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold

Дослідження інструменту Scaffold як засобу проектування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу. Ознайомлення зі структурою колоди карток, їх групами, бібліотеками та логікою використання.

Тема 3.2. Проектування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold

Практичне використання карток Scaffold для проектування навчальної діяльності однієї чи кількох предметних галузей, визначення цілей, добору методів і засобів навчання, а також форм оцінювання.

ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ

Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання Scaffold в освітній практиці

Аналіз результатів навчання та особистого професійного зростання учасників. Рефлексія щодо інтеграції ключових компетентностей в освітню практику та використання інструменту Scaffold. Обговорення викликів і можливостей, виявлених під час курсу. Формування індивідуальних висновків, планів подальшого застосування отриманих знань і набутих умінь, а також оцінювання власного прогресу.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2025).

2. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2025).

3. Про підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 28.08.2024 № 1223. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-iaki-zdiisniuvatymut-osvitnii-protses-u-druhomu-tsykli-bazovoi-serednoi-osvity-bazove-predmetne-navchannia-vidpovidno-do-derzhavno> (дата звернення: 27.08.2025).

Основна література

1. Scaffold: версія для друку. URL: https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2025-02/scaffold_home_print_uk_1.pdf (дата звернення: 27.08.2025).

2. Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику. URL: <https://academv.europa.eu/courses/scaffold-bringing-key-competences-into-the-classroom/view/?fromPath=dashboard> (дата звернення: 27.08.2025).

3. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415> (дата звернення: 27.08.2025).

4. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581> (дата звернення: 27.08.2025).

5. GreenComp: the European sustainability competence framework. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en (дата звернення: 27.08.2025).

6. LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911> (дата звернення: 27.08.2025).

7. Scaffold: a card game to revolutionise teaching. URL: <https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/scaffold-card-game-revolutionise-teaching> (дата звернення: 27.08.2025).

Додаткова література

1. Відео та конспект з курсу Освіторії. Роман Шиян. URL: <https://youtu.be/LBYCvKsnn1w?feature=shared> https://dv-clevio-storage.fra1.digitaloceanspaces.com/files/_1LfMvInd.pdf (дата звернення: 27.08.2025).

2. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. *Український педагогічний журнал*. 2019. № 3. С. 21–30. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718031/1/3.pdf> (дата звернення: 27.08.2025).

3. Бачігалупо М., Бех О., Бінаско А., Ізраель Х. та Вайкерт Гарсія Л. «Scaffold», колода карт для розробки навчальних досвідів, орієнтованих на компетентність. *Публікаційне бюро Європейського Союзу, Люксембург, 2024, doi:10.2760/057661, JRC136622.* URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136622> (дата звернення: 27.08.2025).

В. о. генерального директора
директорату шкільної освіти

Інна КІЛЬДЕРОВА